

Σκέψεις για την **τυπογραφία** του Γιώργου Τριανταφυλλάκου

Η τυπογραφία είναι αναμφισβήτητα το εσώρουχο του design. Μια κακή επιλογή δεν μπορεί παρά να σε κάνει να νιώθεις άβολα.

Κάθε γραμματοσειρά κουβαλάει μέσα της μια μεγάλη ιστορία. Την ιστορία της εποχής κατά την οποία σχεδιάστηκε και κατ' επέκταση των φιλοσοφικών και αισθητικών τάσεων αυτής, την ιστορία της χώρας στην οποία σχεδιάστηκε και κατ' επέκταση των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών αυτής, την ιστορία του σχεδιαστή της και κατ' επέκταση των εμμονών και των επιρροών αυτού, την ιστορία της τεχνολογίας με/για την οποία σχεδιάστηκε και κατ' επέκταση των τεχνικών απαιτήσεων και των αισθητικών περιορισμών αυτή έφερε. Όλα αυτά συνθέτουν την «εικόνα» μιας γραμματοσειράς και συνιστούν τις παραμέτρους που άλλοτε επιβάλλουν και άλλοτε αποτρέπουν την χρήση της.

Έτσι, ο σχεδιαστής καλείται να επιλέξει ανάμεσα σε γραμματοσειρές οι οποίες σχεδιάστηκαν την εποχή της μεταλλικής στοιχειοθεσίας, της φωτοστοιχειοθεσίας ή της ψηφιακής τυπογραφίας, γραμματοσειρές με ουμανιστικές καταβολές ή γεωμετρικές επιρροές, με ακρεμόνες ή χωρίς, τίτλων ή κειμένου, Αναγεννησιακές, Ρομαντικές ή Μοντέρνες, της Ολλανδικής ή της Βρετανικής σχολής κ.ο.κ.

... άλλες πάλι φορές τα παρατάει και απλά χρησιμοποιεί Helvetica (καλή ώρα). Και με αυτό τον τρόπο βρίσκει την ευκαιρία να γιορτάσει και αυτός τα 50 χρόνια ζωής αυτής της γραμματοσειράς. Χρόνια πολλά Helvetica! Να τα εκατοστήσεις (άλλες κι άλλες το κάνανε, εσύ γιατί όχι!)

«Εντάξει, αλλά πόσα διαφορετικά a μπορεί να υπάρχουν!»
Η απάντηση είναι όσοι και σχεδιαστές. Όσο κι αν τα στοιχεία της επιρροής ή ακόμη και αυτά της μίμησης είναι αναπόφευκτα στον οποιασδήποτε μορφής σχεδιασμό, δυο a δεν θα είναι ποτέ ίδια.

Ο σχεδιασμός γραμματοσειρών είναι μια κοπιαστική και χρονοβόρα διαδικασία. Για να ανταπεξέλθει σε αυτό το δύσκολο έργο, ο σχεδιαστής τυπογραφικών στοιχείων οφείλει να είναι ένας άνθρωπος καταρχήν με τις απαιτούμενες γνώσεις, με οξεία οπτική αντίληψη, εμπειρία (κάποιοι το λένε και ένστικτο) και πάνω απ' όλα ... υπομονή.

Αναπόφευκτα όμως, θα καταλήξει να είναι και ένας άνθρωπος με εμμονές* οι οποίες μάλιστα, ουκ ολίγες φορές, φτάνουν στα άκρα. Η εκστρατεία κατά της γραμματοσειράς Comic Sans είναι ένα καλό παράδειγμα (bancomicsans.com). Όχι πως δεν το αξίζει βέβαια...

Τελικά, ο σχεδιαστής τυπογραφικών στοιχείων είναι ένας άνθρωπος που θα επισκεφτεί για τρίτη χρονιά την Θεσσαλονίκη από τις 18 ως τις 24 Ιουνίου για να παρευρεθεί στο 3ο Παγκόσμιο Συνέδριο Τυπογραφίας και Οπτικής Επικοινωνίας και να παρουσιάσει τις σκέψεις του για την τυπογραφία ή/και να ακούσει τις σκέψεις άλλων, να συμμετέχει σε workshops και να παρακολουθήσει εκθέσεις, όπως το Ελληνικό Αλφάβητο όπου 30 ξένοι και Έλληνες σχεδιαστές παρουσιάζουν τις δικές τους πρωτότυπες ελληνικές γραμματοσειρές.

Στην Ελλάδα, ο περιβόητος και μυστικοπαθής Καλύμνιος σφουγγαράς συνεχίζει να βουτάει χωρίς τον παραμικρό δισταγμό*. Μόνο που, τις περισσότερες φορές, δεν είναι πράγματι Καλύμνιος αλλά Γερμανός, Άγγλος ή Τσέχος. Αλήθεια, στην Ελλάδα τι εσώρουχα μας αρέσει να φοράμε;

Ό,τι κι αν μας αρέσει να φοράμε, το σημαντικό είναι πως θέλουμε πλέον να πάρουμε αυτή την απόφαση. Και εδώ και λίγα χρόνια, με τη συμβολή λίγων (αλλά λεόντων) αρχίζουμε να μαθαίνουμε τον τρόπο, και να φτιάχνουμε τα δικά μας εσώρουχα. Και έτσι, όλο και πιο συχνά, ο Καλύμνιος σφουγγαράς είναι όντως από την Κάλυμνο... το ίδιο και το εσώρουχό του.

1. Garamond
2. Times New Roman
3. Dolly
4. Clarendon
5. Gill Sans
6. Helvetica
7. Maple
8. Franklin Gothic
9. American Typewriter
10. Fedra Serif A
11. Meta
12. Absara
13. Caecilia
14. Bryant
15. Auto
16. Cholla Slab Serif

* Ο καλύμνιος σφουγγαράς ψιθύρισε πως θα βουτήξει χωρίς να διστάζει. Η πρόταση αυτή είναι μια από τις προτάσεις που χρησιμοποιούν οι σχεδιαστές τυπογραφικών στοιχείων για τον έλεγχο μιας γραμματοσειράς. Και ο λόγος είναι πως χρησιμοποιεί το σύνολο των πεζών γραμμάτων του ελληνικού αλφάβητου.